КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНЕ КАРАШТУУ Ж.АБДРАХМАНОВ атындагы МАМЛЕКЕТТИК БАШКАРУУ АКАДЕМИЯСЫ

МАГИСТРАТУРА ПРОГРАММАСЫ

Бекитилди

АИИ боюнча проректор

____

Алкадырова Ч.М.

КРПМБА АИК тарабынан бекитүү үчүн сунушталган

2026-жылдын 25- февралы, №8 протокол

МАГИСТРАНТТАРДЫН ИЛИМИЙ-ИЗИЛДӨӨ ПРАКТИКАСЫ БОЮНЧА МЕТОДИКАЛЫК СУНУШТАР

580100 « Экономика», 580200 “Менеджмент”,
580900 «Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу»,
530500 «Юриспруденция» багыттары үчүн

Бишкек 2026

УДК

Магистранттардын илимий-изилдөө практикасын (ИИП) өткөрүү боюнча бул методикалык сунуштар Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу Ж.Абдрахманов атындагы Мамлекеттик башкаруу академиясынын магистранттары, окутуучулары жана административдик кызматкерлери үчүн арналган жана 580100 «Экономика», 580200 «Менеджмент», 580900 «Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу», 530500 «Юриспруденция» багыттарында илимий-изилдөө практикасынан (ИИП) өтүү жана практика тууралуу отчетту даярдоо боюнча уюштуруучулук жана методикалык көрсөтмөлөрдү камтыйт.

Авторлор жана түзүүчүлөр:
э.и.д., профессор Токтобекова М.А.,
э.и.к., доценттин м.а. Жолонбаева А.Ж.

Мазмуну

1	**Негизги жоболор**	**4**
2	**ИИПтин максаты жана милдеттери**	**4**
3	**Магистранттын ИИПтен өтүү учурунда калыптануучу компетенциялары**..	**6**
4	**ИИПти уюштуруу жана өткөрүү тартиби**	**11**
5	**ИИПтин мазмуну**	**12**
6	**ИИПтен өтүү учурунда магистранттын укуктары жана милдеттери**	**14**
7	**ИИПти жетектөө**	**15**
8	**ИИПтен өтүү боюнча отчет**	**17**
9	**ИИП боюнча отчетту коргоо**	**19**
	1-тиркеме. ИИП отчетунун титулдук барагын толтуруу үлгүсү	**21**

1. Негизги жоболор

Илимий-изилдөө практикасы (мындан ары - ИИП) магистрлерди кесиптик даярдоо боюнча негизги билим берүү программасынын эң маанилүү курамы болуп саналат жана илимий-изилдөө иштери блогуна кирет.

Илимий-изилдөө практикасы магистрдик диссертациянын темасына ылайык маалыматтарды чогултууга жана көйгөйлөрдү илимий-изилдөөгө багытталган.

Магистранттар практика учурунда практик-адистер жана илимий-изилдөөчүлөр катары өз жөндөмдөрүн өнүктүрүшөт, бул магистр даражасын алуу үчүн негизги талап болуп саналат. Магистранттар практикада алынган атайын билимдерге жана көндүмдөргө, ошондой эле колдонмо илимий-изилдөөлөрдү жүргүзүүнүн илимий таянымдарына жана методдоруна таянып, оригиналдуулукту, чыгармачылыкты, илимий ак ниеттикти, маанилүү экономикалык маселелерди чечүүгө жеке кызыгуусун көрсөтүшү керек жана көрсөтө алышат деп болжолдонот.

2. ИИПтин максаты жана милдеттери

Илимий-изилдөө практикасынын негизги **максаты** - 580100 «Экономика», 580200 «Менеджмент», 580900 «Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу», 530500 «Юриспруденция» адистиктери боюнча билим алган магистранттар үчүн мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык кесиптик илимий-изилдөө компетенттүүлүгүн өнүктүрүү жана кесиптик башкаруу деңгээлине жетүү үчүн шарттарды түзүү, ошондой эле магистрдик диссертациянын темасы боюнча көйгөйлүү маселелерди тармактык илимий-изилдөө болуп саналат.

Илимий-изилдөө практикасынын **милдеттери** төмөнкүдөй:

- магистранттардын кесиптик даярдыгынын сапатын жогорулатуу;
- адистештирүү дисциплиналары боюнча алынган теориялык билимдерди бекемдөө жана тереңдетүү;

- теориялык билимдерди жана көндүмдөрдү практика жүзүндө колдонуу мүмкүнчүлүктөрүн камсыз кылуу;
- мамлекеттик же жергиликтүү деңгээлде башкаруу системасынын практикасы жана уюштурулушу менен таанышуу, ошондой эле түзүмдөр менен ведомстволордун ортосундагы башкаруу тажрыйбасын илимий-изилдөө;
- магистрлердин белгилүү бир жумуш ордунда кызматкер же үйрөнчүк катары практикалык маселелерди чечүү боюнча көндүмдөрдү өздөштүрүүсүнө көмөктөшүү;
- тандалган кесипке туруктуу кызыгууну, жоопкерчилик сезимин жана урматтоону өнүктүрүү;
- ИИПтен өтүү учурунда орун алган көйгөйлөрдү аныктоо;
- уюмдун жетекчиси менен биргеликте магистрдик диссертациянын көйгөйлөрүнүн жана болжолдорунун негизги маселелерин аныктоо;
- МДнын изилдөө методологиясын аныктоо;
- уюмдун жетекчисинин жардамы менен МДнын темасына байланыштуу уюмдун документтери менен таанышуу;
- уюмдун жогорку жетекчилиги менен маектешүү үчүн суроолордун тизмесин түзүү;
- уюмдун кызматкерлери менен маектешүү, сурамжылоолорду же анкеталарды жүргүзүү;
- МДны даярдоо жана жазуу үчүн теориялык, эмпирикалык, статистикалык жана башка маалыматтарды чогултууну камсыз кылуу;
- МД темасы боюнча учурдагы кырдаалды талдоо;
- чогултулган маалыматтарды иштетүү жана талдоо;
- илимий жетекчиге тапшыруу үчүн МДнын долбоорун даярдоо;
- ИИПтен өтүү боюнча отчетун даярдоо.

3. Магистранттын ИИПтен өтүү учурунда калыптануучу компетенциялары

580100 «Экономика», 580200 «Менеджмент», 580900 «Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу», 530500 «Юриспруденция» адистиктери боюнча магистратура программаларынын Мамлекеттик билим берүү стандарттарына ылайык, илимий-изилдөө практикасынын мазмуну магистранттарда төмөнкү компетенциялардын өнүгүшүн камсыз кылышы керек:

580100 «Экономика»

а) универсалдуу:

- жалпы илимий (ЖИК):

ЖИК-1. Жарандык демократиялык коомдун баалуулуктарын өнүктүрүүгө, социалдык адилеттүүлүктү камсыз кылууга багытталган стратегиялык көйгөйлөрдү талдоого жана чечүүгө, ошондой эле идеологиялык, социалдык жана инсандык маанилүү көйгөйлөрдү дисциплиналар аралык жана инновациялык мамилелердин негизинде чечүүгө жөндөмдүү;

- инструменталдык (ИК):

ИК-2. Инновациялык жана илимий иш-аракеттерде колдонуу үчүн маалыматтык технологияларды жана көлөмдүү маалыматтарды колдонуу менен жаңы билимдерди өндүрүүгө жөндөмдүү;

б) кесиптик (КК):

- илимий-изилдөө иш-аракеттеринде:

КК-1. Ата мекендик жана чет элдик изилдөөчүлөр тарабынан алынган жыйынтыктарды жалпылап жана сын көз караш менен баалай билүү, келечектүү багыттарды аныктоо жана илимий-изилдөө программасын иштеп чыгууга жөндөмдүү;

КК-2. Тандалган илимий-изилдөө темасынын актуалдуулугун, теориялык жана практикалык маанисин негиздей алууга жөндөмдүү;

КК-3. Иштелип чыккан программага ылайык өз алдынча илимий-изилдөө жүргүзүүгө жөндөмдүү;

КК-4. Илимий-изилдөөлөрдү жана иштелмелерди жүргүзүү, топтор жана жеке аткаруучулар үчүн тапшырмаларды даярдоо боюнча колдонмо пландарын жана программаларын өз алдынча иштеп чыгууга жөндөмдүү;

КК-5. Статистикалык сурамжылоолорду жана изилдөөлөрдү кошо алганда, илимий-изилдөөлөрдү уюштурууга жана жүргүзүүгө жөндөмдүү;

КК-6. Жүргүзүлгөн илимий-изилдөөлөрдүн жыйынтыктарын илимий коомчулукка макала же отчет түрүндө сунуштоого жөндөмдүү.

- аналитикалык ишмердүүлүктө:

КК-10. Микро жана макро деңгээлдерде экономикалык саясат иш-чараларын баалоо жана стратегиялык чечимдерди кабыл алуу үчүн аналитикалык материалдарды даярдоого жөндөмдүү;

КК-11. Экономикалык эсептөөлөрдү жүргүзүү үчүн ар кандай маалымат булактарын талдоого жана колдонууга жөндөмдүү;

КК-12. Ишкананын, тармактын, региондун жана жалпы экономиканын негизги социалдык-экономикалык көрсөткүчтөрүн болжолдоого жөндөмдүү.

580200 “Менеджмент”

а) универсалдуу:

- жалпы илимий (ЖИК):

ЖИК-1. Жарандык демократиялык коомдун баалуулуктарын өнүктүрүүгө, социалдык адилеттүүлүктү камсыз кылууга багытталган стратегиялык көйгөйлөрдү талдоого жана чечүүгө, ошондой эле идеологиялык, социалдык жана инсандык маанилүү көйгөйлөрдү дисциплиналар аралык жана инновациялык мамилелердин негизинде чечүүгө жөндөмдүү;

- инструменталдык (ИК):

ИК-2. Инновациялык жана илимий иш-аракеттерде колдонуу үчүн маалыматтык технологияларды жана көлөмдүү маалыматтарды колдонуу менен жаңы билимдерди өндүрүүгө жөндөмдүү;

б) кесиптик (КК):

- аналитикалык ишмердүүлүк жаатында:

КК-5. Илимий-изилдөөлөрдү жүргүзүү жана бизнес-процесстерди башкаруу үчүн сандык жана сапаттык ыкмаларды колдоно билүүгө жөндөмдүү;

КК-6. Дүйнөлүк чөйрөдө экономикалык агенттердин жана рыноктордун жүрүм-турумун экономикалык талдоо ыкмаларын өздөштүргөн;

КК-7. Стратегиялык талдоо ыкмаларын мыкты билген;

КК-8. Бизнес-процесстерди башкаруу боюнча маалыматтуу чечимдерди кабыл алуу жана алардын натыйжалуулугун баалоо үчүн аналитикалык материалдарды

даярдоого жөндөмдүү;

- *илимий-изилдөө жаатында:*

КК-12. Ата мекендик жана чет элдик изилдөөчүлөр тарабынан алынган жыйынтыктарды жалпылап жана сын көз караш менен баалоого; учурдагы илимий көйгөйлөрдү аныктап жана баяндап берүүгө жөндөмдүү;

КК-13. Тандалган илимий-изилдөө темасынын актуалдуулугун, теориялык жана практикалык маанисин негиздей алат;

КК-14. Илимий-изилдөө программаларын өз алдынча иштеп чыгууга жана аларды компаниянын (тармактын) деңгээлинде ишке ашырууга жөндөмдүү;

КК-15. Жүргүзүлгөн илимий-изилдөөнүн жыйынтыктарын илимий отчет, макала же баяндама түрүндө сунуштоого жөндөмдүү;

580900 “Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу”

а) универсалдуу:

- *жалпы илимий (ЖИК)*

ЖИК-1.

Абстракттуу, когнитивдик жана системалуу ой жүгүртүүгө, алынган маалыматтарды иретке келтирүүгө, категорияларга бөлүүгө, тандоого, салыштырууга жана айырмалоого, ошондой эле аларды талдоого жана синтездөөгө жөндөмдүү;

- *инструменталдык (ИК):*

ИК-2. Инновацияларда жана илимий иш-аракеттерде колдонуу үчүн маалыматтык технологияларды жана көлөмдүү маалыматтарды колдонуу менен жаңы билимдерди өндүрүүгө жөндөмдүү;

б) кесиптик (КК):

- *консалтинг жана маалыматтык-аналитикалык:*

КК-7. Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу жаатындагы иш-аракеттерди баалоо жана стратегиялык чечимдерди кабыл алуу үчүн аналитикалык материалдарды даярдоого жөндөмдүү.

- долбоорлоо:

КК-10. Илимий-изилдөө темасы боюнча маалыматты чогултууга, иштетүүгө, талдоого жана системалаштырууга, илимий-изилдөө маселелерин чечүү ыкмаларын жана каражаттарын тандоого жөндөмдүү;

- илимий-изилдөөчүлүк;

КК-12. Илимий-изилдөөлөрдү жана иштелмелерди жүргүзүү боюнча колдонмо пландарын жана программаларын иштеп чыгууга, топтор жана жеке аткаруучулар үчүн тапшырмаларды даярдоого жөндөмдүү;

КК-13. Ата мекендик жана чет элдик изилдөөчүлөр тарабынан алынган жыйынтыктарды жалпылоого жана сын көз караш менен баалоого, багыттын келечегин аныктоого жана илимий-изилдөө программасын түзүүгө жөндөмдүү;

КК-14. Тандап алган илимий-изилдөө темасынын актуалдуулугун, теориялык жана практикалык маанисин негиздей алууга жөндөмдүү;

КК-15. Иштелип чыккан программага ылайык өз алдынча изилдөө жүргүзүүгө жөндөмдүү;

КК-16. Жүргүзүлгөн илимий-изилдөөнүн жыйынтыктарын илимий коомчулукка макала же отчет түрүндө сунуштоого жөндөмдүү.

530500 "Юриспруденция"

а) универсалдуу:

- жалпы илимий (ЖИК):

- жарандык коомдун баалуулуктарын өнүктүрүүгө, социалдык адилеттүүлүктү камсыз кылууга, идеологиялык, социалдык жана жеке жактан маанилүү көйгөйлөрдү дисциплиналар аралык жана инновациялык мамилелердин негизинде чечүүгө багытталган стратегиялык көйгөйлөрдү талдоого жана чечүүгө жөндөмдүү (ЖИК-1);

- инструменталдык (ИК):

- инновациялык жана илимий иш-аракеттерде колдонуу үчүн маалыматтык технологияларды жана көлөмдүү маалыматтарды колдонуу менен жаңы

билимдерди өндүрүүгө жөндөмдүү (ИК-2).

б) кесиптик (КК) :

- укук коргоо иш-аракеттеринде:

- юридикалык ишмердүүлүктүн белгилүү бир тармактарында ченемдик укуктук актыларды компетенттүү колдонууга, кесиптик ишмердүүлүктө материалдык жана процесстик укуктун ченемдерин ишке ашырууга жөндөмдүү (КК-2);

- эксперттик-консалтингдик иш-аракеттерде:

- ченемдик укуктук актыларды компетенттүү чечмелөөгө жөндөмдүү (КК-7);
- ченемдик укуктук актылардын долбоорлорун укуктук экспертизадан өткөрүүгө, аны менен бирге алардагы коррупциянын көрүнүшүнө өбөлгө түзгөн жоболорду аныктоо максатында катышууга жана юридикалык ишмердүүлүктүн айрым багыттары боюнча квалификациялуу юридикалык корутундуларды жана консультацияларды берүүгө жөндөмдүү (КК-8);

- илимий-изилдөө иш-аракеттеринде:

- укук жаатында илимий-изилдөөлөрдү компетенттүү жүргүзүүгө жөндөмдүү (КК-11);

Илимий-изилдөө ишмердүүлүгүн өздөштүрүү деңгээлине коюлган талаптар

ИИПтин жүрүшүндө магистрант төмөнкүлөрдү ***билиши керек:***

1. уюмдун (практика өтүүчү мекеменин) түзүмүн жана ишин, анын экономикалык көрсөткүчтөрүн деталдуу талдоо;
2. уюмдун (практика өтүүчү мекеменин) жана анын түзүмдөрүнүн учурдагы экономикалык, социалдык жана маалыматтык көйгөйлөрүн билүү;

Практика аяктагандан кийин магистрант төмөнкүлөрдү ***аткара алышы керек:***

1. ар түрдүү параметрлерди (саясий, экономикалык, социалдык, психологиялык, психикалык-маданий) камтыган башкаруучулук-уюштуруучулук чечимди талап кылган көйгөйлүү кырдаалдын комплекстүү көп өлчөмдүү стандарттык моделин түзүү;

2. илимий-изилдөөнүн теорияларын, методдорун жана жыйынтыктарын сын көз караш менен баалай билүү;

3. уюмдун башкаруу түзүмүн жана анын экономикалык көрсөткүчтөрүн талдай билүү;

4. статистикалык маалыматтарды иштете алуу жана талдай алуу;

5. маалыматты системалаштырып жана жалпылай алуу, уюмдун башкаруу системасын өркүндөтүү боюнча сунуштарды даярдай алуу;

Илимий-изилдөө практикасын аяктагандан кийин, магистрант төмөнкү ***көндүмдөргө ээ болушу керек****:*

1. аналитикалык иштерди жана илимий-изилдөөлөрдү жүргүзүү үчүн методдорду жана адистик куралдарды өздөштүрүү.

4. ИИПти уюштуруу жана өткөрүү тартиби

Илимий-изилдөө практикасын уюштуруу жана өткөрүү боюнча окуу жана методикалык жетекчиликти КРП МБАнын магистратура программасы камсыз кылат. Магистрдик программанын угуучулары үчүн илимий-изилдөө практикасы ар кандай деңгээлдеги мамлекеттик уюмдарда, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарында жана жеке уюмдарда өткөрүлөт.

ИИПти толтуруу жана отчетторду тапшыруу мөөнөтү (ИИПтин башталышы, мөөнөтү жана аягы, практика боюнча отчетторду коргоо күнү) окуу графигине ылайык белгиленет, ал КРП МБАда графикти түзүүгө жооптуу түзүмдүк бөлүм тарабынан түзүлөт жана КРП МБАнын веб-сайтында жайгаштырылат.

КРП МБА магистратура программасы:

- илимий-изилдөө практикасынын жетекчисин КРП МБАнын профессордук-окутуучулук курамынын арасынан дайындайт;
- ИИПке жолдомо алуу үчүн буйрук долбоорлорун даярдайт;

- практиканы даярдоо жана өткөрүү боюнча иш-чаралардын аткарылышын камсыз кылат;
- илимий-изилдөө практикасы башталганга чейин магистрлердин уюштуруу жыйындарын өткөрөт;
- ИИП күбөлүктөрүн берет;
- отчетторду кабыл алууну уюштурат.

Практика өтүүчү уюмр магистрант тарабынан магистрдик программанын багытын (профилин), магистрант тандаган илимий-изилдөө багытын жана магистрдик диссертациянын темасын эске алуу менен аныкталат.
Магистрант ИИПти өзүнүн жумуш ордунда тапшыра алат.

Илимий-изилдөө практикасынын жетекчиси тажрыйбалуу окутуучулардын арасынан МП тарабынан дайындалат жана КРП МБА ректорунун же проректорунун буйругу менен бекитилет.

Уюмдан (практика өтүүчү мекемеден) жетекчи тиешелүү тажрыйбага же жумуш категориясына ээ квалификациялуу адистердин арасынан дайындалат.

Магистранттарга практикадан өтүү жөнүндө күбөлүк бул колдонмо менен таанышкандан кийин берилет.

5. ИИПтин мазмуну

Илимий-изилдөө практика иштеринин негизги мазмуну программа тарабынан аныкталат. Ал төмөнкү жоболорду камтыйт:

- практика учурунда магистрант-стажер өзү дайындалган кызматкерлердин кызматтык милдеттери менен белгиленген практикалык тапшырмаларды аткарууга катышат.
- магистрант-стажер мекеменин (уюмдун) түзүмү жана кызматкерлери, анын башкаруу жана отчеттуулук системасы менен таанышат. Өзгөчө

көңүл уюмдун ишин, ошондой эле уюмдун ишин жөнгө салуучу ченемдик документтерди изилдөөгө бурулат.

- магистрант-стажер мекеменин (уюмдун) экономикалык көрсөткүчтөрүн талдоого катышат, уюмдун ишинин натыйжалуулугун изилдейт. Ар бир стажер практика учурунда даярдалган отчетторду жана башка документтерди даярдоого катышат.
- магистрант-стажер мекемеде (уюмда) өткөрүлүүчү жолугушууларга жана башка иш-чараларга катыша алат. Магистрдик диссертациясын даярдоо үчүн маалымат жана материалдарды топтойт.
- магистрант-стажер өзүнүн каалоосу боюнча, окуу учурунда алган билимин пайдаланып, өзүнө берилген практикалык маселелерди чечүүнүн ар кандай жолдорун колдоно алат.
- магистрант-стажер өзүнүн илимий-изилдөө практикасынан конкреттүү мисалдарды колдонуу менен магистрдик диссертациясы үчүн идеяларды/болжолдорду иштеп чыгуу процессинде сынчыл мамилени жана аналитикалык көндүмдөрдү колдонушу керек.
- ишкана магистрант-стажердон өзүнүн аракеттерин жана чечимдерин бир же бир нече штаттык кызматкерлер менен макулдашууну талап кылууга укуктуу.
- илимий-изилдөө практикасынан өтүп жатканда магистрант-стажер практика өткөрүүчү бөлүмдөрдүн гана эмес, ошондой эле өз ара аракеттенген же биргелешкен көйгөйлөрдү чечкен бөлүмдөрдүн жана/же тышкы контрагенттердин иши менен да тааныш болушу керек.
- магистрант-стажер практика жетекчисинин тапшырмасы боюнча, ИИП учурунда өзүнүн кесиптик тармагында эксперттик баалоо жүргүзүү жөндөмүн көрсөтүүгө мүмкүндүк берген келечектүү пландар жана программалар менен таанышат.
- илимий-изилдөө практикасынан өтүп жатканда магистрант окуу программасынын темасы боюнча көйгөйлөрдү жана болжолдорду аныктоо менен окуу программасын жазуу үчүн маалыматтарды топтошу керек.

Практика программасына киргизилген тапшырмалардан тышкары, магистранттарга магистрдик программанын өзгөчөлүктөрүнө жана магистрдик диссертацияны даярдоого байланыштуу кошумча тапшырмалар берилиши мүмкүн. Магистрант практика учурунда аткарышы керек болгон тапшырмалар магистрант менен биргеликте илимий жетекчи жана практиканын жетекчиси тарабынан аныкталат.

6. ИИПтен өтүү учурунда магистранттын укуктары жана милдеттери

Ар бир магистрант өзүнүн илимий жетекчисине магистрдик диссертациясынын темасы боюнча илимий-изилдөө практикасы учурунда иштей турган магистрдик диссертациянын долбоорун тапшырышы керек.

Ар бир магистрант-стажер практикасын өтүүдөн мурун, практиканын жетекчисинин көрсөтмөлөрүн аткарууга жана белгилүү бир маселелерди чечүүгө даяр болуу үчүн практиканын программасын жана тиешелүү ченемдик-укуктук документтерди кылдаттык менен окуп чыгышы керек.

Магистрант-стажерго практиканын жетекчиси (практик) менен биргеликте илимий-изилдөө практикасынын программасынын негизинде практикадан өтүү боюнча конкреттүү план түзүү сунушталат.

Магистрант-практикант төмөнкүлөрдү аткарышы керек:

- практика өтүүчү жерге белгиленген убакта келүү;
- практикадан өтүп жаткан мекеменин же уюмдун эрежелерин жана жоболорун сактоо;
- практика программасында каралган тапшырмаларды толук көлөмдө аткаруу;
- магистрдик диссертацияны даярдоо үчүн зарыл болгон маалыматтарды чогултуу;
- МДнын темасын, негизги суроосун, көйгөйлөрүн жана болжолдорун тактоо;

- практика тууралуу жазуу жүзүндө отчет даярдоо;
- практика программасында каралган тапшырмаларды өз убагында аткаруу;
- практика жетекчисинин ИИП тапшырмасына ылайык көрсөтмөлөрүн аткаруу;
- мекемеде (уюмда) күчүндө болгон ички эрежелерге баш ийүү;
- практиканын күндөлүгүн жүргүү;
- тандалган теманын алкагында МДнын теориялык негиздерин аныктоо;
- МД жазуу үчүн маалымат жана эмпирикалык маалыматтарды топтоо;
- МД темасы боюнча илимий-изилдөө жүргүзүү;
- МД жазуу үчүн интервьюларды, сурамжылоолорду, анкеталарды өткөрүү;
- Практикадан өтүү тууралуу отчет түзүү, отчетко тиешелүү адистик боюнча практика программасында көрсөтүлгөн документтерди, ошондой эле мүнөздөмөлөрдү тиркөө.

Практиканы уюштуруу жана өтүү тартиби менен байланышкан бардык маселелер боюнча магистрантка практиканын жетекчилери кеңеш беришет.

Практика программасын аткарбаган жана отчетту жактоодо терс пикир же канааттандырарлык эмес баа алган магистрант практикага кайра экинчи жолу жөнөтүлөт же окуудан чыгарылат.

Практика учурунда магистрант практика жетекчисинин бардык көрсөтмөлөрүн так жана кылдаттык менен аткарышы зарыл, окуу учурунда алган билимин колдонуп, тартиптүү жана сылык болушу, ошондой эле мамлекеттик кызматкердин этикасын сакташы керек.

7. ИИПти жетектөө

Магистранттын илимий-изилдөө боюнча эки жетекчиси: КРП МБАдан илимий жетекчи жана уюмдан (илимий-изилдөө иштери жүргүзүлүп жаткан жерден) практикалык жетекчи болот.

КРП МБАдан практиканын илимий жетекчиси төмөнкүлөргө милдеттүү:

- практика үчүн тапшырма берүү (практика программасы);
- магистранттарга ИИП тапшыруу жана магистрдик диссертация жазууга даярдануу менен байланышкан бардык маселелер боюнча кеңеш берүү;
- практика процессинде кемчиликтерди жана эреже бузууларды жоюу боюнча чараларды көрүү;
- практика отчетунун мазмуну менен таанышуу;
- практика программасын аткаруунун жыйынтыктарын баалоо.

Уюмдан практиканын жетекчиси төмөнкүлөргө милдеттүү:

- уюмда практикалдан өтүү графигин түзүү жана анын сакталышын камсыз кылуу;
- магистранттарды ички эрежелер жана коопсуздук эрежелери менен тааныштыруу;
- практика программасын аткаруу үчүн алгылыктуу жумуш графигин жана бардык шарттарды камсыз кылуу;
- күбөлүктөгү жазуулардын аткарылган ишке шайкеш келерин текшерип, күбөлөндүрүү;
- зарыл болгон маалыматтык материалдарды топтоодо керектүү документтерге жеткиликтүү болууга көмөк көрсөтүү;
- МД темасы боюнча көйгөйлөрдү жана болжолдорду аныктоого жардам берүү;
- жогорку жетекчилик жана кызматкерлер менен МД темасы боюнча маектешүүлөрдү өткөрүүгө көмөк көрсөтүү;
- практикадан өтүү тууралуу сын-пикир жазып, мүнөздөмө берүү;

Уюмдун практика жетекчиси ошондой эле практиканын мазмуну, чечиле турган милдеттердин деңгээлинин жана көлөмүнүн бул методикалык сунуштарда

белгиленген магистрдик программанын талаптарына шайкеш келишин камсыздайт.

Магистрант практикага келгенден кийин, уюмдан практика боюнча жетекчи магистрантка илимий жетекчи тарабынан берилген тапшырма менен таанышат, андан соң күбөлүккө практикага келген күнүн белгилейт, колун коет жана уюмдун мөөрүн басат.

8. ИИП боюнча отчет

ИИПтин аягында магистрант ИИПтен өтүү боюнча отчет даярдашы керек. Отчет уюм, магистрдик диссертация жана чогултулган маалыматтар жөнүндө маалыматтарды камтыйт.

Отчет үч негизги бөлүктөн турат: киришүү, негизги бөлүк жана тиркемелер менен корутунду.

Киришүүдө төмөнкү учурлар камтылышы керек:
- практика өтүү орду жана убактысы;
- эмне үчүн бул практика өтүүчү жерди тандап алгандыгы
- аткарылган иштин көлөмүн көрсөтүү менен иштин сүрөттөлүшү.

Негизги бөлүк 2 бөлүмдөн турат:

1-бөлүм: магистрант уюм же мекеме жөнүндө төмөнкү маалыматты бериши керек:

- уюштуруу түзүмү;
- уюмдун кызматкерлеринин функционалдык милдеттери. Алардын стандарттык түзүмгө шайкештигин аныктоо;
- кызмат көрсөтүүнүн уюштурулушу;
- уюмдун/бөлүмдүн кызматкерлеринин укуктары жана милдеттери;
- уюмдун туруктуу органдарынын иши;
- магистрдик диссертациянын темасына ылайык зарыл болгон учурда уюмдун экономикалык көрсөткүчтөрүн динамикада талдоо;

- уюштуруу түзүмү жана укуктук статусу;
- уюштуруу таянымдары жана ишмердүүлүктүн негизги багыттары;
- ишмердүүлүктү жөнгө салуучу негизги ченемдик документтер (устав, түзүмдүк бөлүмдөр жөнүндө жоболор, кызматтык нускамалар) көрсөтмөлөр ж.б.);
- чечимдерди иштеп чыгуу жана кабыл алуу системасы;
- уюмду башкаруунун натыйжалуулугунун негизги көрсөткүчтөрү.

2-бөлүм: Магистрдик диссертация жөнүндө:
- Магистрдик диссертациянын долбоору;
- МДнын болжолдуу деталдуу планын түзүү;
- практиканын тапшырмаларын аткаруу;
- топтолгон маалыматтар жөнүндө маалымат;
- маектешүүгө катышкан адамдардын тизмеси жана маектешүүлөрдүн тексттери;
- МДга даярдыктын пайызы;
- ИИПтен өтүүдөгү көйгөйлөр;
- маалыматтарды чогултуудагы көйгөйлөр жана кыйынчылыктар;
- МДны жазуу жана толтуруу үчүн талап кылынган кошумча маалымат.

Корутундуда төмөнкү учурлар көргөзүлөт**:**
- уюмдун иш-аракеттеринин практикада изилденген учурдагы көйгөйлөрүн талдоо;
- аныкталган көйгөйлөрдү жана аларды чечүү жолдорун баяндоо;
- практика учурунда пайда болгон кыйынчылыктарды белгилөө.

Илимий-изилдөө практикасынын жыйынтыктары жалпыланып, жазуу жүзүндөгү отчетто көрсөтүлөт. Отчет магистрант-стажер тарабынан практика программасына жана практика жетекчисинин кошумча тапшырмаларына ылайык түзүлөт. Отчетко магистрант практика учурунда чогулткан документтердин үлгүлөрү тиркелиши керек.

Отчет 10-15 барак басылган тексттен турат, шрифт - 14, интервал - 1,15 болушу керек. Практика жөнүндө отчет кафедрадан дайындалган жетекчиге/илимий жетекчиге берилет. Практиканын жетекчиси отчетту карап чыгып, аны коргоого бекитүү жөнүндө белги коёт.

9. ИИП боюнча отчетту коргоо

Магистрант илимий-изилдөө практикасы тууралуу отчетту жана күбөлүктү практика жетекчисине тапшырат, жетекчи күбөлүккө тапшырманын аткарылгандыгы/аткарылбагандыгы жөнүндө белгилеп, кол коюп, уюмдун мөөрүн басат. Андан кийин магистрант практика жөнүндө отчетту жана күбөлүктү илимий жетекчиге тапшырат. Илимий жетекчи отчетту карап чыгып, аны коргоого бекитүү жөнүндө белги коёт. Отчетту коргоо белгиленген убакта өткөрүлөт жана илимий жетекчини жана/же практика жетекчисин, ошондой эле МП жетекчисин камтышы мүмкүн болгон комиссия тарабынан кабыл алынышы ыктымал.

Практика боюнча отчетту жана күбөлүктү тапшырбаган магистрантка диссертациясын коргоого уруксат берилбейт. Коргоо учурунда магистрант ар кандай башкаруу процесстерин же көйгөйлөрүн түшүндүрүп жана талдай билүү жөндөмүн, ошондой эле мүмкүн болгон чечимдерди сунуштай билүү жөндөмүн көрсөтүшү керек. Коргоонун негизинде магистрантка илимий жетекчиси тарабынан баа коюлат.

Илимий-изилдөө практикасынын программасын жүйөлүү, документтештирилген себеп менен аяктабаган магистрант, МП сунушунун негизинде КРП МБАнын чечими менен практикага кайрадан жөнөтүлөт.

Илимий практика программасын жүйөлүү себепсиз аяктай албаган же МПнын чечими менен канааттандырарлык эмес баа алган магистрант КРП МБАдан чыгарууга сунушталат.Практика жөнүндө отчет ырааттамада көрсөтүлгөн мөөнөттө тапшырылып, баа коюлушу керек.

1-тиркеме. Илимий-изилдөө практикасы тууралуу отчеттун титулдук барагын толтуруу үлгүсү

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНЕ КАРАШТУУ
Ж. АБДРАХМАНОВ атындагы
МАМЛЕКЕТТИК БАШКАРУУ АКАДЕМИЯСЫ

МАГИСТРАТУРА ПРОГРАММАСЫ

Илимий-изилдөө практикасынан өткөндүгү тууралуу
ОТЧЕТ

____
(магистранттын толук аты-жөнү)

топ __________

Практика өтүүчү жер ____

Практика мөөнөтү: 20___жылдын "___"__________ 20__ жылдын "____"__________ чейин

ИИПтин илимий жетекчиси:____
(толук аты-жөнү, кызмат орду)

Бишкек 20__